

מייסד מון ואשתו
חברת'דיג וכנסיה

מון: דת, כסף ופוליטיקה

בדיוק כמון רבים של חסידי חב"ד, הרבי מלובביץ, גם הכומר סון מיונג מון, היה מהנדסי-חשמל פשוט לפני שפנה אל הדת. בשנות ה-50' הוא יסד בקוריאה את דתית נוצרית. מון טוען, בכתביו הרבים, שהוא מחדש את הכנסיה הנוצרית, ומשיב אותה לטהרה. אחד מעיקרי הדת שלו היא השאיפה לאחדות המין האנושי. מון אמנם אינו טוען שהוא עצמו המשיח המקווה, אך הוא בהחלט רומז לכך.

הכת של מון זכתה בהצלחה בקוריאה, וכמו מטיפים דתיים רבים במזרח, החליט מון להפיץ את בשורתו גם בארצות הברית. ב-1960 הגיעה מטעמו לסן פרנסיסקו, שהיתה כבר אז חממה נוחה לכתות דתות מיוזמות מסוגים שונים. ההתחלה לא היתה מבשרת טובות. סוציולוג שכתב באותה תקופה מחקר על הכת של הכומר מון טען, כי האשה ששיגר מון הצליחה לגייס רק קומץ מאמינים. בדרך-כלל אנשים משולי החברה, מן "הורוקים" של סן פרנסיסקו. אותו חוקר ניבא בספר שכתב אז, כי כמו כתות רבות אחרות, תיעלם גם הכת הזאת. עשרים שנים אחר-כך נאלץ אותו חוקר להודות בטעותו. הוא פירסם שנית את מחקרו, וגם טרח להסביר מדוע טעה בניבוי שלו. הוא לא הכיר את הכומר מון עצמו.

מון הגיע לארצות-הברית בתחילת שנות ה-70', והתגלה כגאון בשני תחומים: ביצירת קשרים הדוקים למיסד הימני האמריקאי, ובגיוס כספים. ביצירת הקשרים עם הימין האמריקאי, עזרו למון ללא ספק דיעותיו הפוליטיות. מון הוא אנטי-קומוניסט קיצוני, מצדד במעורבות צבאית אמריקאית בקוריאה, בפיתוח נשק גרעיני ובעמדה אמריקאית תקיפה כלפי המזרח. כל אלה מצאו חן בעיני הימין בארצות-הברית. מון זכה בפירסום גדול ראשון בארצות-הברית, כאשר התייצב בפרשת חטרייט לצידו של הנשיא ריצ'רד ניקסון, שנאלץ להתפטר לבסוף.

לדבר עם

ישוע קוריאנית

בלי דדעת מילה אחת באנגלית, הצליח סון מיונג מון להקים אירגון דתי, שמקורות המימון האדירים שלו הם תעלומה עד עצם היום הזה. הכת של מון אינה גדולה. היא כוללת כמה אלפי מאמינים בסך הכל, אך אלה הם מאמינים מסוריים מאוד. סימנהיכר של רבים מהם הן עיניים זוגיות. רבים מן המאמינים הללו עובדים למען הכנסיה, מוכרים פרחים ומזכרות, ומעבירים את הממון לרשותו של הכומר. אך קשה קצת להבין כיצד הצליח מון באמצעים אלה לרכוש לעצמו חברת'דיג, להקים מבנים מפוארים לכנסייתו, ולרכוש רשת-עיתונים רחבת-היקף בארצות רבות. הכנסיה של מון גם הפיקה סרט שתקציבו היה 50 מיליון דולר, ושתואר על-ידי אחד העיתונים הניו-יורקיים כ-סרט הגרוע ביותר בהיסטוריה. במשך תקופה ארוכה הילכו מאמיניו של מון ברחובות הערים בארצות-הברית, כשהם מחלקים כרוזים המבטיחים הגרלה-פרס למי שילך לחזות בסרט.

כמו כתות דתיות אחרות, עוררה גם הכת של מון התנגדות גועמת בארצות-הברית. ביחוד היו הורים יהודיים תקיפים בדרי-שה לחקור את פעולותיו של מון. משום-מה השתלחה בקהילה היהודית בארצות-הברית ההרגשה, כי הכת של מון מצליחה יותר מכתות אחרות בהעברת הבנים היהודיים על דעתם. אולי קרה הדבר משום שדימינו של הכומר מון הוא יהודי-לשעבר בשם משה דורסט, ורבים בצמרת האירגון שלו הם יהודים. לדברי הכת עצמה, רק 6% מבין מאמיניה הם יהודים. כמה מאמינים יש בכלל — זאת הם אינם מוכנים לגלות.

הדרישות התקיפות לפעול נגד מון הביאו לתגובה אחרי סילוקו של ניקסון איבד הימין האמריקאי את כוחו, ומון איבד את פטרוניו. ועדה של הסנאט האמריקאי התמנתה לחקור את קשריו של הכומר מון וכנסיות האירגון שלו עם קיי-טי-איי, שרות הביון הקוריאי. בחקירה הארוכה התגלו פרטים מעניי

הכנסים המדעיים של כנסית האיחוד נערכים תחת הכותרת "אחדות המדע", פעם בשנה, בדרך כלל בסתיו או בחורף. יש רבים החולקים על ערכם המדעי. מרצה אמריקאי המכיר את המתרחש באוניברסיטאות שם, טוען כי פרופסורים אמריקאים המקבלים הזמנות לכנסים של מון, תולים אותם לראויה על דלתות חדריהם, כבדיחה. בידיעונים של האוניברסיטות בישראל, שבהם מדווחים בדרך-כלל על נסיעות מרצים ישראלים לכנסים בינלאומיים, לא מדווחים על הכנסים של מון.

בנ"דוק דוחה את הביקורת. הוא מציג את הפירסומים המלווים את הכנסים, ואלה מרשימים. הדפסה משוהת על נייר כרמו ושפע של תצלומים. בין המשתתפים גם צאים חתני פרס-נובל סיר ג'ון אלס,

רבים מבין משתתפי הכנסים של "כנסית האיחוד" הם אנשי ימין, נציגי מישורי דמים צבאיים באמריקה הלטינית וחברים באיגודי-חזית של שירותי הבין האמריקאים

יג'ון וינר, ורוברט מוליקן. ביניהם נמצאים גם מלומדים אחרים ידועים כממציא פצצת המימן אדוארד טלר, ופרופסור מורסון קסלן.

המפורסם שבין הישראלים המשתתפים בכנסים של הכומר הקוריאי הוא הפרופסור יובל נאמן, שר המדע והטכנולוגיה של ממשלת ישראל. נאמן, מנהיג תנועת התחייה הימנית-קיצונית, אף הינחה קבר צה דיון של המדע והטכנולוגיה ותרומתם האפשרית לשיפור המין האנושי.

יובל נאמן, שהיה מדען חשוב בתחום הפיסיקה, מוצא בכנסים האלה של כנסית האיחוד חברים הקרובים לדעותיו הפוליטיות הקיצוניות. חתני פרס-נובל ומדענים ידועים אחרים הם בדרך כלל מן הדור הישן, וכבר אינם עוסקים, למעשה, במדע באופן פעיל. המכנה המשותף לרובם: הם שייכים לימין הניצי במערב.

מי שעלול שלא לרווח נחת מקירבתו היתרה של שר המדע והטכנולוגיה הישראלי אל התנועה הדתית של הכומר הקוריאי, הם שותפיו הפוליטיים של נאמן בתנועת התחייה. הקשרים המדעיים והפוליטיים של נאמן עלולים להוות עלה לניגוחם של הדתיים בתנועת התחייה, על-ידי יריביהם במפלגה.

אתיקה

עיתונאית

פרופסור בן-עמי שרשטיין מאוניברסיטת תל-אביב השתתף בשלושה מן הכנסים המדעיים של כנסית האיחוד. "האירגון יוצא מן הכלל", הוא אומר,

נים רבים, אך הקשר שבין הכנסיה ובין שירות הביון לא הוכח, ומן סוהר מהחשדה זאת.

במקביל התחילו שלטונות-המס האמריקאים לגלות עניין בפעילות העסקית של מון. בשורה של מדינות סירבו לשחררו מתשלום מס, הסבה שאירגונים דתיים אחרים זוכים בה. שלטר נותן-המס טען, כי מון עוסק בפעילות מסחרית שאין לה קשר רב לדת כלשהי. לא מכבר הסתיים אחד המישפטים של מון בהרשעתו. הוא נדון לעונש של עשר שנות מאסר, אך הגיש ערעור, והוא אינו יושב עדיין בכלא.

באחד המישפטים האלה היתה אפיוודה משעשעת. מון סיפר כי שוחח הן עם ישוע הנוצרי, והן עם הנביא מוחמד, מייסד דת האיסלאם. השופטים, שידעו כי מון דובר קוריאנית בלבד, שאלו אותו באיזו שפה הוא שוחח עם שני האנשים. מון טען כי שפת השיחה היתה קוריאנית.

חסידיו של מון טוענים כי מתנהג נגדו ציד-מכשפות מכוח, וכי מישפטיהם הם בגדר עיוות-צדק, כאשר הוא מועמד לדין בעניינים שאינם מסרידים את שלטונות-החוק האמריקאים כאשר מדובר במטיפים דתיים אחרים. חסידיו של מון טוענים גם, כי ביסוד גישת מנגנון החוק האמריקאי כלפי כנסיות האיחוד ולפי הכומר מון עומדת גישה גזענית. האמריקאים, כך הם אומרים, מוכנים שכמרים לבנים יגייסו את בניהם לשירות צבא מרעיתם, ואילו העובדה שמן נמנה עם הגזע הזהוב מרתיעה את דמם, ומקילה על המערכה המכוונת נגדו.

לכנסית האיחוד יש רשת של כמה עיתונים בכל רחבי-העולם. בארצות-הברית נמצאים ברשותם העיתונים "ניו-יורק ריווינג" טון-טיימס, וכן העיתון בספרדית נוסטריאס-דל-מונדו היוצא לאור בניו-יורק. באורוגוואי הם מוציאים לאור את העיתון אול-טימס נוסטריאס, והעיתון היפני שלהם נקרא סקאי-ניפו. לעיתון הזה יש כתב בירושלים. העיתונים של כנסית האיחוד מתגאים במגמתם הימנית, שהם קוראים לה "שמרנית".

"משתתפת שם בקוצת אנשים מאוד מעניינת. נכון שהמגמה קצת שמרנית. הקבוצה הזאת (של הכומר מון) מאוד מתנגדת לקר מוניזם.

צריך להבין זאת על-רקע ההיסטוריה של המייסד. הוא היה פליט של המישטר בצפון קוריאה, וסבל שם מאוד. בכנסים עצמם יש הרגשה שהם חופשיים מאוד מבחינה אינטלקטואלית. רק כשיושבים לא-כול, המארח בכל שולחן הוא מן הכנסייה.

כאשר נשאל בנ"דק על המגמה הפוליטית של הכנסים, הוא מנסה תחילה לומר כי: "יש איוון מסויים". הוא מביא לדוגמה כינוס שדן בחיוב ובשלילה שבפיתוח האנרגיה האטומית. בכינוס זה הוא עצמו היה המנחה, והדעות התחלקו שווה-בשווה בין מחייבי אנרגיה האטומית ובין שר-לליה.

אחר כך מודה בנ"דק שהמגמה "הקו-סרבטיבית", כפי שהוא מגדיר זאת, בולטת. גם הוא מסביר את הדבר על רקע (המשך בעמוד 61)

GROUP B: THE PRESENT STATE OF SCIENCE AND TECHNOLOGY AND THEIR POTENTIAL FOR THE BETTERMENT OF MANKIND

CHAIRMAN: YUVAL NE'EMAN
TEL AVIV UNIVERSITY,
ISRAEL

27 NOVEMBER, Saturday afternoon
2:30 PM to 6:00 PM

14

יובל נאמן, שאז היה פרופסור באוניברסיטת תל-אביב, היה היוזם בדיון שעתק במחצב העכשווי של המדע ושל הטכנולוגיה ובהורחמתם האפשרית למטן שיפור מצבו של המין האנושי.

זהו תצלום מתוך חוברת ש-הוצאה אחרי כינוס של כנסית האיחוד, שנערך בחודש נובמבר 1976, במלון הילטון בווינגטון.

שר יובל נאמן